

докласти відповідних зусиль для вирішення зазначених проблем.

Література

1. Армстронг М. Стратегическое управление человеческими ресурсами / М. Армстронг: пер. с англ. – М.:ИНФРА – М, 2002. – 328 с. – (Серия «Менеджмент для лидера»).
2. Еськов А.Л. Мотивационный механизм в системе производственного менеджмента: проблемы и решения: моногр. / А.Л.Еськов / НАН Украины. Ин-т экономики пром-сти.- Донецк, 2005. – 390 с.

Романюк Л.М., к.е.н., доц., Реука О.А., магістрант гр. ЕП-11МБ
Кіровоградський національний технічний університет

АНАЛІЗ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ ІНВЕСТИЦІЇ

Поняття «інвестиції» є дуже широким; тому йому важко дати повне та єдине визначення. У різних розділах економічної науки та в різних сферах його практичного застосування зміст даної категорії має свої специфічні особливості.

Ряд американських вчених, таких як С. Фішер, Р. Дорнбуш, Р. Шмалензі, стверджували, що інвестиції - «це витрати на створення нових потужностей з виробництва машин, фінансування житлового, промислового або сільськогосподарського будівництва [4, с 549].

Французький економіст П. Массе під інвестиціями розумів таке: «інвестування є актом обміну капіталу на задоволення в майбутньому інвестиційними благами» [3, с 271].

Економісти А. Бланк, А. Пересада, Б. Губський визначають інвестиції як вкладання капіталу у різні галузі і сфери економіки, соціальні програми, інфраструктуру, охорону навколишнього середовища як в країні, так і за її межами з метою розвитку виробництва, підприємництва, соціальної сфери, одержання прибутку [2, с 248].

Вчені-економісти В. Базилевич, К. Базилевич, Л. Баластрик під інвестиціями розуміють «економічні ресурси, що спрямовуються на збільшення реального капіталу суспільства, тобто на розширення і модернізацію виробничого потенціалу з метою збільшення виробництва та отримання прибутку» [1, с 801].

Вчені Д. Черваньов та Л. Нейкова сутність поняття сформулювали таким чином: «інвестиції як економічна категорія відображають відносини, пов'язані з довгостроковим авансуванням грошових, майнових та інтелектуальних цінностей, які вкладуються в об'єкти підприємницької діяльності, в їх основні та оборотні фонди, а також у науково-технічний розвиток, якісне вдосконалення виробничої бази та

освоєння випуску нових видів продукції від моменту авансування до реального відшкодування і одержання прибутку або соціального ефекту» [5, с 130].

Економісти В. Бочаров, П. Рогожин та В. Шевчук розглядали інвестиції як сукупність витрат, що реалізуються у формі довгострокових вкладень капіталу в галузі національної економіки, тобто інвестиції ототожнюються з поняттям «капітальні вкладення» [6, с 208].

Відомі російські вчені А. Селіщев, І. Комаров, М. Сичьов трактують інвестиції як частину ВВП, яка заощаджується і може дати приріст капіталу в майбутньому, розуміючи під ними ще й «грошові кошти, цінні папери, інше майно, що має грошову оцінку, які вкладаються в об'єкти підприємницької і [або] іншої діяльності з метою отримання прибутку і (або) досягнення іншого корисного ефекту» [6, с. 3].

Світова економічна наука визначає інвестиції як спосіб розміщення капіталу, який має забезпечити його збереження або зростання.

В українському законодавстві, а саме Законі України «Про інвестиційну діяльність» від 18 вересня 1991 року, поняття «інвестиції» визначено таким чином: «інвестиції - це всі види майнових та інтелектуальних цінностей, які вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої утворюється прибуток або досягається соціальний ефект» [7, с 14].

Все вищенаведене дозволяє зробити висновок про те, що трактування поняття «інвестиції» є неоднозначними та не можуть охопити всі сфери застосування даної категорії.

З метою більш детального вивчення змісту інвестицій доречно розглянути їхню класифікацію.

В Україні законодавчо визначені такі види інвестицій; фінансові, капітальні та реінвестиції [7, с. 16].

Під фінансовою інвестицією розуміють вкладення в корпоративні права, цінні папери та інші фінансові інструменти.

Капітальна інвестиція передбачає купівлю будівель, споруд, інших об'єктів нерухомої власності, фондів і нематеріальних активів, які підлягають амортизації.

Інвестиційна операція «реінвестиція» передбачає здійснення капітальних і фінансових інвестицій за рахунок прибутку, отриманого від інвестиційних вкладень.

За об'єктами вкладення інвестиції поділяються на: реальні - кошти, в матеріальні (споруди, будівлі, обладнання) та нематеріальні активи (ліцензії, патенти, програмні засоби тощо); фінансові — кошти у різноманітні фінансові інструменти - цінні папери, депозити, цільові банківські вклади.

За характером участі інвестора інвестиції бувають: прямі, що передбачають безпосередню участь інвестора у виборі об'єкта інвестування та вкладання коштів у реалізацію інвестиційного проекту на всіх стадіях інвестиційного циклу; непрямі, опосередковані, що здійснюються через фінансових посередників - інвестиційні фонди і компанії; портфельні – інвестиції в цінні папери.

За видами інвестиції поділяються: грошові кошти, цільові банківські вклади, паї, акції та інші цінні папери; рухоме й нерухоме майно; майнові права, що впливають із авторських прав та інших видів охорони інтелектуальних цінностей; сукупність технічних, технологічних, комерційних та інших знань, документально зафіксованих, але не запатентованих; права користування землею, водою, ресурсами, будівлями, спорудами, обладнанням, а також інші майнові права; інші цінності.

На регіональному рівні інвестиції поділяються на: внутрішні - вкладення вітчизняних інвесторів на території своєї країни; іноземні - інвестиції іноземних юридичних та фізичних осіб, іноземних держав, міжнародних урядових та неурядових організацій; зарубіжні - вкладення коштів вітчизняними інвесторами на території іншої держави;

За термінами інвестування інвестиції бувають: короткострокові - тривалістю не більше одного року; довгострокові - терміном більш ніж один рік.

За часом інвестиції можна поділити на: одноразові - разові вкладення капіталу на початку виконання інвестиційного проекту; - поточні - періодичні витрати впродовж наступних періодів реалізації інвестиційного проекту.

За формами участі інвестора прийнято виділяти такі інвестиції: власні ресурси інвесторів; запозичені ресурси; залучені на правах часткової участі спільно з ресурсами інших інвесторів.

За ступенем ризику інвестиції діляться на: безризикові, ризикові.

Отже, багатогранність поняття терміна «інвестиції» у сучасній вітчизняній та зарубіжній літературі в значній мірі визначена широтою суттєвих аспектів цієї складної економічної категорії. В системі відтворення інвестиціям належить найважливіша роль у відновленні і збільшенні виробничих ресурсів, а відповідно й забезпечення відповідних темпів економічного росту.

Література

1. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник/ За ред. В.Д Базилевича. - К.: Знання, 2004. - 851 с
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент. - К.: МП «ИТЕМ» ЛТД, «Юнайтед Лондон Трейд Лимитед». 1995. - 448 с.
3. Массе П. Критерии и методы оптимального определения капиталовложения. - М., 1971. - 384 с.

4. Фишер С., Дорнбуш Р., Шмалензи Р. Экономика: Пер. с англ. 2-го изд. - М.: Дело ЛТД, 1993. - 864 с.
5. Черваньов Д.М., Нейкова Л.І. Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України. - К.: Т-во «Знання», КОО, 1999.-514 с.
6. Шевчук В.Я., Рогожин П.С. Основи інвестиційної діяльності. - К.: Генеза, 1997. - 384 с
7. Закон України «Про інвестиційну діяльність». - Закони та постанови. - К., 1992. - С. 14-32.

Рябая Г.К., викладач
Кіровоградський національний технічний університет

ВИНИКНЕННЯ І РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНИХ КОРПОРАЦІЙ

Одним із основних напрямів економічної політики України є політика інституційних перетворень, спрямована на формування раціональної багатоукладної економічної системи шляхом трансформування відносин власності, роздержавлення, приватизації, державної підтримки і захисту всіх форм власності та господарювання за ринкових умов, зокрема за умов глобалізації світової економіки. Важливим засобом реалізації цього напрямку є корпоратизація. Як зазначають Р. Фрідман, А. Рапачинський та Дж. Ерл, термін "корпоратизація" вживається в Україні для характеристики процесів, в результаті яких підприємства стають до певної міри незалежними від державних органів.

Корпоратизація в Україні започаткована Указом Президента України "Про корпоратизацію підприємств" від 15 червня 1993 р. №210/93, який є чинним і на сьогодні. Указ визначає мету корпоратизації у складі трьох частин: реформування управління державним сектором економіки; підвищення відповідальності державних підприємств за результати економічної діяльності; підготовка їх до приватизації [1, с.14].

Суттю корпоратизації є реорганізація державних підприємств чи їх об'єднань шляхом перетворення. Суб'єкт господарювання, який пройшов процес корпоратизації, називається корпоратизованим.

Заслуговує на увагу аналіз специфіки корпоратизованого акціонерного товариства порівняно з іншими державними підприємствами. Починаючи реформування відносин власності у 1992 р., держава мала на меті, насамперед, проведення широкомасштабної і швидкої зміни правового статусу державних підприємств. Проте, це само по собі не могло бути достатнім інструментом підвищення ефективності виробництва. Це пояснюється тим, що правові відносини власності – не реальні (економічні), а